

MATERIA ANNUAL

Professor: Dr. Xavier Úcar i Martínez

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

A.- OBJECTIUS

1. Conèixer les principals teories sociològiques aplicades a l'anàlisi del fet educatiu.
2. Analitzar l'estat actual de l'educació en la societat occidental.

B.- TEMARI

1.- La sociologia de l'educació com a ciència social.

- 1.1.- El coneixement científic i les ciències socials i humanes.
- 1.2.- El fet educatiu com a fenomen social. Les funcions socials de l'educació
- 1.3.- Concepte i objecte de la Sociologia de l'educació.
- 1.4.- Els mètodes en Sociologia de l'educació.

2.- El desenvolupament de la teoria sociològica.

- 2.1.- El positivisme i el funcionalisme: Comte i Durkheim
- 2.2.- Marx y el marxisme.
- 2.3.- Max Weber i la sociologia comprensiva
- 2.4.- L'interaccionisme simbòlic i l'etnometodologia.
- 2.5.- L'Escola de Frankfurt i la teoria crítica.

3.- Els processos de socialització i els agents socialitzadors.

- 3.1.- Socialització i educació.
- 3.2.- La socialització en la família: teories i models.
- 3.3.- Els mitjans de comunicació social.
- 3.4.- L'escola i els docents.
- 3.5.- El grup d'iguals i les subcultures juvenils.
- 3.6.- La resocialització.

4.- Grans temes de la sociologia de l'educació.

- 4.1.- Educació, ideologia i legitimació.
- 4.2.- L'escola i les teories sobre la reproducció i el canvi social.
- 4.3.- Igualtat d'oportunitats i fracàs escolar.
- 4.4.- La transició escola-treball i la inserció social dels joves.
- 4.5.- L'educació en la telesocietat.
- 4.6.- Tècniques d'investigació en sociologia de l'educació.

C.- METODOLOGIA

El curs s'estructura en dues parts corresponents als dos semestres. En el primer el professor dona tota la teoria corresponent als tres primers blocs de continguts. El segon semestre es dedica sencer a la realització de pràctiques que contemplin diferents tipus d'activitats:

- Comentari i anàlisi en grup de textos.
- Treballs de grup
- Visionat i anàlisi de pel·lícules.
- Elaboració de presentacions en grup

D.- AVALUACIÓ

L'avaluació respondrà a tres criteris:

- Assistència i participació activa a les classes teòriques i pràctiques.
- Elaboració de treballs i presentacions en grup
- Una prova escrita a realitzar al final del segon quadrimestre.

E.- BIBLIOGRAFIA

E.-1.- Manuals de sociologia i de sociologia de l'educació:

1. ALMEIDA, J. (1995) **Sociología de la educación** . Ariel. Barcelona.
2. BONAL, X. (1998) **Sociología de la educación**. Ed. Paidós. Barcelona.
3. ELSTER, J. (1990) **Tuercas y tornillos. Una introducción a los conceptos básicos en ciencias sociales**. Ed. Gedisa. Barcelona.
4. ENGUITA, M.F. (1999) **Sociología de la educación**. Ed. Ariel. Barcelona.
5. FERMOSO, P. (Ed.) (1990) **Sociología de la Educación** Ed. Alamex. Barcelona.
6. GARCÍA DE LEÓN, y otros (1993) **Sociología de la educación**. Ed. Barcanova. Barcelona.
7. GUERRERO, A. (1996) **Manual de sociología de la educación**. Ed. Síntesis. Madrid.
8. GIL, F. (1994) **Teoría sociològica de la educación**. Ed. Amaru. Salamanca.
9. ROTGER, J.M. (Coord.) (1990) **Sociologia de l'educació**. Ed. U.B.-U.A.B.-EUMO. Barcelona.
10. TABERNER, J.(1997) **Teoría sociológica y educación**. Ed. Universidad de Córdoba. Cordoba.

E.-2.- Temes de sociologia de l'educació:

1. ALEXANDER, J.C. (1995) **Las teorías sociológicas desde la segunda guerra mundial**. Gedisa. Barcelona.
2. ARCHENTI, N./AZNAR, L. (1987) **Actualidad del pensamiento sociopolítico clásico**. Ed. Eudeba. Buenos Aires.
3. BEJAR, H (1993) **La cultura del yo**. Alianza ed. Madrid.
4. BELTRAN, M. (1991) **La realidad social**. Ed. Tecnos. Madrid.
5. BERGER, P.L./LUCKMANN, T. (1988) **La construcció social de la realitat**. Ed. Herder. Barcelona.
6. CASTELLS, M. (1998) **La era de la información. Economía, sociedad y cultura**. Vols 1, 2 y 3. Alianza Universidad. Barcelona
7. COULON, A. (1995) **Etnometodología y educación**. Paidós. Barcelona.
8. DELORS, J. Y otros (1996) **Educació: hi ha un tresor amagat a dins**. Ed Unesco. Barcelona.
9. DURKHEIM, E. (1991) **Educació i sociologia**. Ed. Eumo. Capellades.
10. FERNANDEZ ENGUITA, M. (1997) **La escuela a examen**. Ed. Pirámide. Madrid.
11. FLAQUER, Ll. (1998) **El destino de la familia**. Ed. Ariel. Barcelona.
12. GIL, F. (1996) **Sociología del profesorado**. Ariel. Barcelona.
13. IBÁÑEZ, J. (1994) **El regreso del sujeto**. Siglo XXI. Madrid.
14. VASQUEZ, A.; MARTÍNEZ, I. (1996) **La socialización en la escuela. Una perspectiva etnográfica**. Ed. Paidós. Barcelona.
15. WOLF, M. (1982) **Sociologías de la vida cotidiana**. Ed. Cátedra. Madrid.